

verslag

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 030 274 91 11
F 030 274 29 71
info@rivm.nl

Datum
15 januari 2015

Bespreking	Klankbordgroep Onderzoek naar bestrijdingsmiddelen en omwonenden
Vergaderdatum en -tijd	15 januari 2015 10:00-16:00 uur
Vergaderplaats	Raadszaal van de gemeente Schagen
Deelnemers	Dorien Brunt (Wing, voorzitter) Ingrid van Kuilenburg (RIVM, secretaris) Sigge van der VEEK (Gemeente Schagen) Jacobje Visser (GGD Nederland) Maarten Visschers (Milieu- en Natuurfederaties) Rodina Fournell (Stichting Bollenboos) Albert Schöppink (Bewonersgroep Bloemberg) Maarten Steeghs (NVWA) Jaap van Wenum (LTO) Wil Janssen (Vereniging Leefmilieu) Jo Ottenheim (NEFYTO, vanaf punt 5)
Afwezig	Marga Jacobs (vervanger: Wil Janssen)
Toehoorders	Mark Montforts (RIVM, opdrachtcoördinator) Maartje Nelemans (IenM, vanaf punt 3)

Dit verslag is een samenvatting van de notulen van de vergadering en is openbaar en beschikbaar via de website van het onderzoek (www.bestrijdingsmiddelen-omwonenden.nl).

1. Opening

De voorzitter heet iedereen welkom bij de derde vergadering van de klankbordgroep (KBG) voor het onderzoek naar bestrijdingsmiddelen en omwonenden.

2. Goede voornemens klankbordgroep

De KBG geeft aan de volgende punten van belang te vinden:

- De onderzoeksopzet is duidelijk en goed gefundeerd. De leden hebben er vertrouwen in.
- Het plan maakt duidelijk op welke manieren de omwonenden de uitkomsten kunnen gebruiken en wat zij eraan hebben.
- De KBG werkt op een goede en kritische manier samen met het RIVM en het onderzoeksconsortium.
- De KBG vervult een belangrijke rol in het meekrijgen en informeren van de eigen achterban.

De KBG vindt het heel belangrijk dat er wetenschappelijke onderzoek wordt uitgevoerd om het hiaat in de kennis over blootstelling aan bestrijdingsmiddelen op te vullen.

3. Bespreking onderzoeksvoorstel

Datum
15 januari 2015

Het voorlopige onderzoeksvoorstel is gepresenteerd aan de KBG.

4. Aandachtpunten klankbordgroep voor het onderzoek

De KBG waardeert de diepgang en degelijkheid van het onderzoek. Ook waardeert zij de wetenschappelijke en maatschappelijk inbedding ervan. Het onderzoek is "state-of-the-art" en de onderzoekers staan open voor de aandachtspunten die de KBG naar voren brengt. Het RIVM is een goede trekker van het onderzoek: onafhankelijk en met een goede naam. De KBG heeft met instemming kennis genomen van de fasering die in het onderzoek is aangebracht. Hierdoor is meer ruimte voor een betere voorbereiding van het veldwerk ontstaan. Dit komt de kwaliteit van het onderzoek ten goede en dat is belangrijker dan snelheid. De start van het onderzoek kan beter niet vertraagd worden.

De KBG vraagt aandacht voor het volgende:

- Het doel van het onderzoek is om feiten boven tafel te krijgen. Dit vraagt om zorgvuldige communicatie. Zorg dat de communicatie richting telers, omwonenden en pers helder is voordat er wordt gemeten.
- Het is mogelijk dat zowel telers als omwonenden sociaal wenselijk gedrag gaan vertonen tijdens de metingen. De telers kunnen bijvoorbeeld minder bestrijdingsmiddelen gebruiken dan normaal gesproken. Bij de omwonenden bestaat de mogelijkheid dat zij extra maatregelen nemen om zich tegen middelen te beschermen of zich juist extra laten blootstellen. In het onderzoek wordt dit probleem onderkend en het voorziet in werkwijzen om hier mee om te gaan. De KBG blijft graag in gesprek met de onderzoekers over dit onderwerp.
- De betrokkenheid van telers en omwonenden is essentieel. De KBG adviseert dat de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB), Nederlandse Fruittelers Organisatie (NFO) en Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO) door het consortium benaderd worden voor communicatie richting telers.
- Verder adviseert de KBG omwonenden op de hoogte te stellen van het onderzoek via regionale kanalen, zoals krantenadvertenties, en via gemeenten en GGD'en en wellicht ook door bijeenkomsten met telers en omwonenden te organiseren. De KBG vraagt hier aandacht voor in het communicatieplan.
- De KBG denkt dat een aanvulling met vertegenwoordigers van de fruitteelt goed zou zijn.
- Tenslotte is het belangrijk dat de KBG en Begeleidingsgroep goed betrokken worden bij belangrijke keuzes in het onderzoek, zoals bij de selectie van bestrijdingsmiddelen die onderzocht gaan worden en bij het benaderen van telers en omwonenden.

5. Werkbezoek

Tijdens de bijeenkomst gaat de KBG op werkbezoek bij Hopman Lelie B.V. en krijgt zij een toelichting van een medewerker van het Zijper Landschap. Conclusies:

- De feiten over het gebruik van bestrijdingsmiddelen en het effect op de omgeving zijn moeilijk te achterhalen. Daarom is het goed dat er nu onderzoek naar komt.
- Het is van belang om goed met de stakeholders en de leefomgeving om te gaan, maar ook de economie mag niet uit het oog worden verloren.

Datum
15 januari 2015

6. Branding onderzoeksconsortium

Voor de duidelijkheid, herkenbaarheid, zichtbaarheid en behoud van het draagvlak is een klein onderzoek uitgevoerd naar de branding (naamvoering) van het onderzoek. De voorwaarde is dat het onderzoek baat moet hebben bij de gekozen naamgeving en eventueel een logo.

De KBG adviseert geen aparte naam, acroniem of logo in te stellen voor het onderzoek, maar zoveel mogelijk alles onder de RIVM-huisstijl te doen. Indien het onderzoek er baat bij heeft, kan het RIVM besluiten om de communicatie via of door een consortiumpartner te laten uitvoeren.

7. Vervolg

De adviezen van de KBG voor het onderzoek worden op 21 januari ingediend bij de betrokken ministeries.

De KBG komt in maart weer bijeen. Op de agenda staat dan onder andere de selectie van stoffen in bestrijdingsmiddelen.